

IRVINE WELSH

Prietenu' lui Elspeth

Există unii fraieri cu care te înțelegi imediat și alții cu care nu. Să-l luăm ca exemplu pe prietenu' lui Elspeth; acesta e un caz elovent, să mor io. Adică, nici măcar nu-l cunoscusem pe fraier pînă la Crăciun, da' mă tot bătuse bătrîna la cap că „Greg aşa și pe dincolo“, că „ce băiat drăguț e“.

Ceea ce te face să te gîndești imediat: pe bune?

Mda, Crăciunul. Unii fraieri se dau în vînt după el, da' io cred că e o porcărie. Prea comercial. De obicei noi rămînem în familie. Da' acum tocmai m-am mutat cu gagica mea, Kate, sănt primele noastre sărbători împreună. Ne-am certat rău de tot din cauza asta; aşa se face de Crăciun. N-ar mai fi Crăciun dacă oamenii nu s-ar călca pe nervi unii pe ceilalți.

După cum probabil v-ati dat seama, ei nu-i convine că mergem la maică-mea și nu la maică-sa. Chestia e că acolo o să fie frate-meu, Joe, și nevastă-sa, Sandra, și doi copii mici ai lor și soră-mea Elspeth. Tradiția și de-astea. Asta i-am zis lui Kate, de Crăciun mă duc întotdeauna la bătrîna. Vaca aia cu care eram înainte, June aia, ea se duce cu copiii la bătrîna ei. Nu că m-ar deranja, dar asta înseamnă că maică-mea n-o să-i vadă de Crăciun. Da' aşa e June; plină de venin.

De Crăciun n-ai cum să-o scoți la capăt cu femeile. Deci Kate era arăgoasă și aşa. Îmi zice, păi, tu du-te la maică-ta și io mă duc la ai mei. Io îi zic, nu începe să faci pe deșteapta, mergem la maică-mea și am terminat povestea. Degeaba încerci să-o eviți pe bătrîna.

Așa că totu' era stabilit. Cu cîteva zile înainte de Crăciun mă duc la maică-mea și o întreb la cît vrea să venim. Ea începe cu „Ah, stai să mă gîndesc, oare cînd zicea Elspeth că o să vină cu Greg...?“.

Mă rog, cre' că înțelegeți. De Crăciun io și cu Joe deja ne săturăsem de prietenu' lui Elspeth, dobitocu' ală de Greg sau cum mă-sa îl cheamă. De Ajunul Crăciunului băusem cu niște tipi, și Joe era în aceeași situație, se vedea în ochii fraierului că e varză și aşa. Mda, ieșise destul de urât noaptea aia. Linii de cocaine la fiecare cinci minute; nesfîrșite sticle de şampanie băute pe loc. Astă înseamnă pentru mine Crăciunul, să-ți dai drumu'. și mai

ales şampania, îmi place la nebunie, aş putea să bag o tonă. Probabil astă e aristocratu' din mine. Singe albastru, să mor io.

Da' a două zi ai de tras, astă e clar.

Așa că în dimineață de Crăciun eu și cu ea ne-am certat iar urât. Mie îmi plesnea capu' și aveam senzația că cineva îmi turnase beton în sinusuri. În timp ce ne pregăteam să mergem la maică-mea și io mă simțeam aşa, ea mă întreabă:

– Ce crezi că ar trebui să port azi, Frank?

Io mă uit la ea și zic:

– Haine.

Asta i-a închis gura puțin. Apoi îi zic:

– De unde dracu' să știi io?

Ea se uită la mine și face:

– Păi, ar trebui să mă îmbrac elegant?

– Îmbrăcă-te cu ce dracu' vrei tu, îi zic, io n-am de gînd să mă împodobesc ca un papagal doar ca să beau și să mă uit la televizor la maică-mea. O să mă mulțumesc cu Levi's, Ben Sherman și jersetul Stone Island.

Asta pare să o satisfacă, aşa că își ia niște șoale sport. Normale, da' destul de șmechere, înțelegeți?

Mda, numai că se simte de la o poștă că e arăgoasă. Io îmi zic în sinea mea că, mă rog, dacă ea vrea să fie antisocială de Crăciunul astă, n-are decît.

O luăm la picior și ajungem la bătrîna. Joe și ai lui erau deja acolo.

– Hei, Franco, îmi zice Sandra aia.

– Hei, zic io.

Nu ne înțelegem deloc. E prea rea de gură. Habar n-am cum poate Joe să suporte rahaturile astă. Da' e alegerea lui. Io, oricum, n-ăș vrea să fiu în situația astă. Cel puțin ea și Kate se înțeleg bine, ceea ce e un lucru bun, pentru că astă îl scutește pe Joe să stea cu copiii și putem să bem în liniște. Îmi deschid o cutie de Red Stripe. O să mă fac muci; astă înseamnă Crăciunul.

Ne înfigem tare la bere. și o ardem aiurea pe acolo, gîndindu-ne mahmuri că „dacă dobitocu' ală de Greg sau cum dracu' îl

cheamă pe tipu' ăsta începe să facă pe şmecheru', o să ři-o ia peste bot, indiferent că e sau nu Crăciunul".

După o vreme se deschide uşa şi apare Elspeth. În urma ei vine un fraier înalt, brunet, cu cărare pe-o parte. E înțolit la patru ace, cu un pardesişu ři un costum de fiţe – îţi dai seama imediat că fraierului ăştua îi place foarte mult de el. Ce m-a enervat pe mine a fost cărarea pe-o parte. Știi cum e atunci cînd unele chestii te calcă pur ři simplu pe nervi, fără nici un motiv? Da' dup-aia ce m-a scos *cu adevărat* din sărite a fost că tipu' avea la el un buchet de flori. Flori de Crăciun, să mor io!

– Sînt pentru tine, Val, îi zice el bătrînei.

Apoi o pupă uşor pe obraz, se apropie de mine ři zice:

– Tu trebuie să fii Frank.

Îmi intinde mîna. Io-mi zic în sinea mea, da, ři tu cine dracu' eşti, da' o las baltă, pentru că nu vreau să fac scandal. Numa' că nu-mi place deloc poponaru' ăsta linguşitor, știţi cum e cu unii oameni, nu? Oricît ai încerca, pur ři simplu nu reuşeşti să-ti placă de ei.

Da' îmi înghit nervii ři îi strîng mîna dobitocului, gîndindu-mă că e Crăciunul, o perioadă a prieteniei ři aşa mai departe.

– Mă bucur să te cunosc în sfîrşit, zice el. Elspeth vorbeşte foarte mult despre tine. În termeni foarte luminoşi, trebuie să precizezi.

Îmi vine să-l întreb ce dracu' vrea să spună, încearcă să facă pe şmecheru' sau ce, da' el se întoarce ři se duce la Joe.

Şi tu trebuie să fii Joe, face el.

– Da, zice Joe, scuturîndu-i mîna, da' fără să se ridice din fotoliu. Deci tu eşti tipu' lui Elspeth, nu?

– Fără îndoială, îi zîmbeşte el soră-mii.

Îl văd cum o strînge de mînă. Ea se holbează la el ca o gîscă, de parcă n-ar mai fi fost în viaţă ei cu un tip.

– Un vis al tinerei iubiri, face Sandra, gîngurind ca unu' din porumbei îia mari ři grași pe care îi ținea bătrînu'.

Îmi amintesc că o dată, după ce bătrînu' mă bătuse, sugrumat sem cîştiga din fraierii îia. Da' cea mai mişto chestie pe care puteai s-o faci cu ei era să le dai foc. Era beton să te uiţi cum

încearcă să-și ia zboru', în timp ce ardeau și țipau de durere. Vădau io gîngurit, fraierii dracului.

Uneori mă duceam pur și simplu la porumbaru' din grădina lui și le dădeam foc la cîțiva dintre ei acolo, sau prindeam unu' și îl băteam în cuie de cabană. Merita să vezi expresia de pe fața bătrînului nemernic cînd se întorcea acasă, beat și supărat ca dracu'. Dădea vina pe oricine; vandalii, tiganii, vecinii, republiканii. Voia să omoare jumate din Leith. Io stăteam pe fotoliu' din față lui, cu o față nevinovată, și făceam:

– Ahhh... pe care l-au omorît acum, tati?

Fraieru' era în stare să facă țandări casa, după care începea iar să bea. Dacă stai să te gîndești, s-ar putea ca io să-l fi făcut să se apuce de băut! El și cu porumbeii lui tîmpîni.

Cretina asta de Sandra. Ce curcan, dacă o bagi pe vaca asta grasă în cuptor ai putea hrăni juma' de Leith pînă la Crăciunul următor. De umplutură nu știi ce să zic, oricum io nu mă ocup cu treburile astea. Nici nu se pune problema!

Așa că matahala asta umflată se duce direct la tipu' lui Elspeth.

– Io sănț Sandra, nevasta lu' Joe, ii zice ea lui Greg ăla, cu o voce cochetă de ștoarfă.

Dobitocu' se apucă și o sărută de două ori, pe fiecare obraz, ca un ciudat. Mie nu-mi place asta, să săruți o femeie pe care n-o cunoști, în casa cuiva. Și de Crăciun, la o reuniune de familie, să mor io. Sânt cu ochii pe Kate și îmi zic că dace face chestia asta cu ea o să-și ia un cap în gură. Poponar lingușitor.

Da' ea mă vede că mă uit la ea și știe cum să se poarte. Am domesticit-o ca lumea. Da, ea știe că nu tre' să se dea în spectacol. Tre' să am o discuție cu Joe despre Sandra, nu poate să îl facă de rîs așa. O știi io pe vaca aia grasă; lupu' nu-și schimbă năravu', asta e clar. Pe vremuri i se spunea Calu', pentru că toți fraieri din cartier o călăreau. Da' mă rog, nu io ar trebui să vorbesc despre asta. Deci Kate ii întinde mâna și își ține ochii plecați, ferindu-se de privirea lui.

– Io sănț Kate, murmură ea.

S-a descurcat bine aici. Mda, poate că lecțiile mele despre provocat băieții încep să prindă. Sper că așa e, pentru binele ei. Părerea mea e că dacă o găgică e cu cineva, n-ar trebui să cocheteze tot timpu' cu ceilalți tipi. Nu poți avea încredere într-o vacă de genu' ăsta, și într-o relație ai nevoie de încredere.

Greg ăsta pare foarte surprins și zîmbește ușor. Nemernicu' ăsta are ceva dubios de tot. Știi cum e cînd anumiți fraieri te calcă pe nervi? Nenorocitu' îmi amintește de fraieru' ăla de agent de asigurări care venea pe la apartamentu' nostru cînd eram mici. De fiecare dată ne dădea dulciuri; niște dulciuri de tot căcatu', gen

dropsuri, porcării de-ăstea ieftine. Da, îți dădeai seama imediat cît de alunecos era fraieru' sub masca asta a lui. Da' io de fiecare dată luam dulciurile pe care mi le dădea. Te cred și io. Da' nu mi-a plăcut niciodată nenorocitu' ăla.

Bătrîna a stat în bucătărie toată dimineața, făcînd de mîncare. Are față roșie toată. Îi place să facă tot ce trebuie de Crăciun. Io n-aș face așa ceva. Să slugărești deasupra unui cuptor încins în ziua de Crăciun. Da' n-ai cum să știi ce se petrece în capu' unora. Acum încearcă să ne organizeze pe toți; face un tămbălău extraordinar că să ne deschidem cadourile sub pom. Io n-am nici un chef de căcaturile ăstea. Pe cine dracu' interesează cadourile? Dacă e vorba de țoale și alte chestii de-ăstea, am destui bani ca să-mi iau io ce am chef. E normal să-ți placă să ai ceva ce vrei tu să porți, nu ceva ce vrea să-ți dea naiba știe ce fraier. I-am dat gagicii mele două sute de lire pentru țoale și lui maică-mea la fel. Lui Joe i-am dat o sută să le ia ceva la copii și lu' Elspeth cinzeci, ca să-și ia ce vrea ea. Singurele cadouri pe care le-am luat sunt alea pentru plozii mei. Asta doar pentru că știam că dacă ii dau lui June banii ca să le ia ceva, cum ar fi un PlayStation sau o bicicletă, o să-i transforme în cine știe ce porcărie de plastic pentru Peștera lui Ali. Da, și restu' s-ar fi dus în țigările ei. Așa că asta e tot. La ceilalți le-am zis: uite-aici cadou' tău de Crăciun din partea mea, ia-ți ce dracu' vrei tu.

E cea mai bună metodă. Ce-i cu tot tămbălău' ăsta cu împachetat cadouri? N-aș fi în stare să fac așa ceva. Mă piș pe împachetat cadouri.

Prefer să rup falca la cine știe ce fraier.

Mă uit la Kate. I-am dat două sute de lire pentru țoale și ea vine la maică-mea îmbrăcată ca o nașpetă, ca să mă facă de rîs. Elspeth și-a dat silință, poartă o rochie neagră drăguță, pentru dobitocu' ăla lingușitor de Greg și așa. Pînă și vaca aia împuțită de Sandra și-a dat silință. Gîsca aia bătrînă și oribilă s-a întolit ca o puicuță tînără, înțelegeți, da' măcar s-a străduit. Kate nu; a venit de ziua de Crăciun îmbărcată ca pe stradă! Și în casa lui maică-mea și așa!

Se agită toți cu cadourile. N-auzi decît „aaa, ce frumos e“ și „aaa, exact asta-mi doream“. Apoi se apucă toți să-mi zică să le deschid pe ale mele, și io îmi zic că de ce nu, dacă pot să-i fac fericiți. Dacă înseamnă atît de mult pentru ei. Primesc o bluză Ben Sherman albastru pastel de la Kate și o bluză Ben Sherman galbenă de la Joe și Sandra. În pachetu' de la bătrîna e încă o bluză Ben Sherman, una cu dungi negre, maro și albastru deschis. Mă gîndesc că probabil le cerusem la toți fraierii bluze de-ăstea; cu bluzele n-ai cum să dai greș. A mai rămas un pachet, cu o etichetă pe care scrie: *Pentru Francis, din partea lui Elspeth și Greg*.